

Onderwijs in deze tijd

Mondkapjes, mobieltjes, kerndoelen, Ipads, en zoom... De ontwikkelingen gaan snel en kinderen worden meegezogen in de waan van de dag. Het wordt steeds duidelijker dat het onderwijs niet meer past. Ouders zijn zoekende, willen thuisonderwijs geven of juist nieuwe scholen starten. Wat hebben de kinderen van nu eigenlijk nodig? Wat zijn de vragen van de kinderen van deze tijd? Hannah de Vos-Beckers beschrijft haar visie op het onderwijs vanuit haar ervaringen als onderwijspionier en oprichter van de spiritueel holistische school Aventurijn, die dit jaar haar 20 jarig jubileum viert.

Een meisje van 13... 'Ze trekt het niet meer op het VWO', vertelt moeder. 'Geen vriendinnen, teveel druk. Ze ziet het nut niet van alles wat ze moet leren, ze voelt zich anders...' Na een paar weken op Aventurijn sprak ik moeder aan en vertel over haar leuke dochter en hoe ze vrienden maakt. 'Echt?' Dat had ze nog nooit gehoord... Helaas is dit meisje niet de enige die is vastgelopen. Kennelijk sluit het oude onderwijssysteem niet meer aan bij wat veel kinderen van nu nodig hebben.

Hartgedragen onderwijs

De maatschappij verandert. Dat vraagt dan natuurlijk ook om een andere manier van voorbereiding op het functioneren in – en vormgeven van – die maatschappij. Die taak ligt bij ons: ouders en begeleiders. Toen ik het derde boek van Christina von Dreien las over onderwijs, was dat alsof ik over Aventurijn las: 'Een school voor hartgedragen onderwijs.' Dát is waar het over gaat: een hartgedragen school is een plek waar een generatie kan opgroeien die in staat zal zijn de wereld een beetje mooier te maken. Een generatie die alle kwaliteiten die zij in zich hebben kan ontwikkelen, in plaats van dat die worden ingewikkeld om te kunnen voldoen aan de eisen van een ander.

Gevoelige jonge kinderen

Vorige week had ik een kennismakingsgesprek met een meisje van een jaar of 11. Zij had een heel lijstje met vragen gemaakt. Ze vond het zó spannend deze te stellen, zodat haar moeder haar hielp, terwijl zij lekker op schoot zat haar tranen wegvegend. Deze vragen én haar emoties, maakte

mij weer eens pijnlijk duidelijk wat er in deze wereld kennelijk normaal is: 'Mag je hier zelf weten of je naar de wc gaat?' 'Moet je hier alle vakken doen?' De mooiste vraag vond ik: 'Denken jullie hier net als wij?'

Een hartgedragen school is een plek waar een generatie kan opgroeien die in staat zal zijn de wereld een beetje mooier te maken

Allemaal gevoelige jonge kinderen die nu in een systeem worden gepropt om als eenheidsworst de eindstreep te halen en de wereld voor te zetten zoals hij nu is. Daar vallen dan wel wat kinderen buiten de boot. Maar daar hebben we stempels voor en trajecten om ze weer op de rit te krijgen, trajecten waar vaak meer van hetzelfde wordt aangeboden. Alles met het doel een diploma te behalen in één van de door de overheid goedgekeurde richtingen: VMBO, HAVO, VWO. Meer smaken zijn er niet.

Gelukkig kon ik dit meisje geruststellen. Je mag hier naar de wc wanneer jij wilt, je mag leren wat bij je past, op je eigen

wijze. Maar vooral: leren is leven, leren is jezelf leren kennen in relatie tot de ander. En vertrouw er maar op: het komt écht goed met je als je dat doet. Dit laatste vind ik soms nog het meest shockerend: dat kinderen van een jaar of 12-13 al zo geïndoctrineerd zijn door het systeem dat zij bang zijn dat het niks wordt met hen als ze niet keurig de geplaveide route volgen. Leren leven in het nu, en de toekomst ontvouwt zich heus wel. Want wie van de volwassenen om je heen heeft nog het beroep waar hij/zij voor is opgeleid?

Een diploma Aventurijn

Hoe ziet het leren op Aventurijn er dan uit? Kinderen kunnen hier spelen en ontdekken. En dat in de breedste zin van het woord. Een kind kan in de zandbak spelen, maar ook 'leren' met materiaal, een begeleider, of proefondervindelijk. Ieder kind is uniek en vraagt om een eigen benadering. Als die eigenheid er mag zijn en mag blijven, groeien zij uit tot volwassenen die verantwoordelijkheid durven nemen voor wie ze zijn. Die naar hun gevoel kunnen luisteren, zonder hun verstand te verliezen. Volwassenen die gelijkwaardig kunnen communiceren vanuit respect voor de mening van een ander. Volwassenen die creatief kunnen denken en authentiek durven zijn. Natuurlijk kun je uiteindelijk een staatsexamen doen als je dat zou willen. Maar er zijn ook kinderen die met een diploma Aventurijn op zak en creatief verder lerend de wereld ingaan. En daarmee geven ze de wereld meer vorm. Ik denk aan het meisje dat na Aventurijn op de markt ging werken voor een biologisch bedrijf. Via een veganistische lunchroom heeft ze nu haar eigen veganistisch catering-

bedrijf. Ook denk ik aan de knul die na Aventurijn de wereld introk: Amerika, Japan, Costa Rica. Hij kreeg werk als programmeur en besloot uiteindelijk naar de technische universiteit te gaan. Tegenwoordig ontwikkelt hij met zijn eigen bedrijf zeer geavanceerde software.

Ieder kind is uniek en vraagt om een eigen benadering

Het geheim

Het zijn zomaar twee voorbeelden uit de vele die de afgelopen jaren voorbij zijn gekomen bij Aventurijn. Wat is het geheim? Deze kinderen mochten opgroeien op een school waar ze 'hetzelfde denken' als thuis. Kinderen die van jongs af aan zich mochten ontwikkelen op hun eigen unieke wijze. Ouders en school vertrouwen er volledig op dat hun kinderen hun weg wel zullen vinden. Volwassenen die voorleefden vanuit bewust-zijn. Dat gaf een bedding waarin zij konden groeien en bloeien.

Bewust zijn

Wat vraagt dit van de volwassenen om het kind heen? Ik merk dat het steeds weer gaat om je eigen bewust zijn: bewustzijn van het feit dat je een voorbeeld bent voor kinderen. Het is belangrijker voor een kind te ervaren

hoe volwassenen met zaken omgaan, dan dat alles perfect gaat. Zo herinner ik mij duidelijk dat de school die wij met eigen handen hadden opgebouwd door brand verwoest was. De neiging was om de handdoek in de ring te gooien en te stoppen met dit schoolproject. Toen realiseerde ik mij weer ons uitgangspunt: Leren van het leven!

Het leven bood ons een unieke kans; het was alleen een kwestie van even door de puinhopen heen kijken. Wat zouden de kinderen leren als we stoppen? Wat zouden ze leren als we doorgaan? Dat bleek héél veel te zijn. We zijn doorgedaan; ups en downs en nu... Nu een prachtig ecologisch gebouw dat we hebben kunnen bouwen naar eigen inzichten. Als een vuurvogel herrezen uit de as. Voor mij staat dit symbool voor waar het werkelijk om gaat in het onderwijs: laat de kinderen ervaren en zien hoe je de dingen kunt aanpakken, hoe je kunt uitglijden en weer kunt opstaan, zelf je wereld vormgevend.

Digitalisering

Ik denk dat we de ontwikkelingen die er zijn niet hoeven te ontkennen. Er zijn computers en telefoons en die kunnen soms heel handig zijn. Maar, ik denk dat een kind dat op aarde komt eerst de aardse realiteit mag leren ervaren, voelen en ontdekken. Spelen in de natuur, met zand en water, broodjes bakken, soepje koken en samen zijn. Vanuit deze verbinding met de aarde, jezelf en de medemens, komt er ook een moment dat de digitale wereld een plek kan

krijgen. De kinderen hebben op Aventurijn beschikking over computers (zonder wifi), maar er wordt weinig gebruik van gemaakt. Soms zoeken we wat op, of kijken we een filmpje over een onderwerp dat speelt. Maar kinderen tot een jaar of 12, die spelen liever buiten. Of ze doen een potje schaak, bouwen een hut, en rekenen doen ze gewoon uit een boek of met een spel.

Grenzen

Bij de tieners wordt het digitale meer een dingetje. Ze hebben een eigen telefoon en je hoort dat ze thuis veel achter de computer zitten. Verslaving ligt op de loer. Je merkt dat de jongeren zich niet meer kunnen vervelen. Weet je even niet wat je moet doen, dan kijk je een filmpje of pak je je telefoon. Er ontstaat een generatie die gewend is te consumeren in plaats van te produceren. Leeftijdsgenoten zijn rolmodellen en ouders kunnen vaak moeilijk grenzen stellen aan dit digitale vermaak. Ik denk dat het goed is met de jongeren veel te spreken over hun belevingen met deze apparaten en om daarnaast grenzen te stellen. Wij merkten dat er enorm veel rust in de groep kwam op het moment dat er grenzen werden gesteld aan het digitale gebruik. De jongeren gingen weer 'chillen', buiten spelen en meer gericht hun leven inrichten. Dit maakt voor mij weer eens duidelijk dat het opvoeden in vrijheid niet altijd wil zeggen dat het grenzeloos moet zijn. Juist die grens geeft een kind (en zéker ook een tiener) de gelegenheid om zichzelf te verhouden tot de ander of tot een situatie. Dat is iets dat juist op deze leeftijd zo belangrijk kan zijn: het je schaven aan elkaar en aan de volwassenen.

Lichtjes in de ogen

En dan staat er weer een nieuwe ouder op de stoep met een klein kereltje met heldere blik en lichtjes in zijn ogen. Wat een eer om het vertrouwen van de ouders te krijgen om deze mooie ziel verder te helpen op zijn levenspad; spelend, dansend, huilend, lachend. Niemand weet wat de toekomst brengt, dus laten we vooral de kinderen begeleiden bij het vinden van hun eigen weg, zodat zij mede vormgevers kunnen zijn van de maatschappij van de toekomst.

tekst: Hannah de Vos-Beckers
www.aventurijn.org

Christina von Dreien, "Bewustzijn schept vrede",
Uitgeverij Akasha.
Aventurijn, Voorsterweg 1, 7371 GA Loenen
hannah@aventurijn.org